

Boston - New York - Berg Judit

Friday, 17 September 2010

Tudták, hogy New Jersey-ben magyar könyvesbolt működik? Hogy a Boston körüli kistelepülések kertjében kolibrik szívják a virágokból a nektárt? Hogy New England egyik jellegzetes étele a garnélakrém leves? Hogy New York közelében szabad szemmel látni az óceánban ugráló delfineket?

Vagy hogy a Walden-i tó, amelynek partján Henry David Thoreau, az első amerikai környezetvédő, író, filozófus és a polgári engedetlenség megalapozója élt és alkotott, ma is csendes vidék, ahová a bostoni és concordi lakosok úszni járnak?

Számomra mindez újdonság volt, bár húsz évvel ezelőtt négy hónapig éltem New Yorkban, és rengeteg dolgot megtapasztaltam a keleti parton. Most azonban mindent egész más szemmel néztem, felnézőként csodálkoztam rá az Új Világ csodáira, és ami legfontosabb: sok-sok érdekes, értékes embert ismertem meg közelebről. Mindezt egy konferenciának és néhány Boston környékén élő honfitársunknak köszönhetem.

Magyarokkal a világ minden szegletében lehet találkozni – erről bárki meggyőződhet, aki külföldre utazik. Amerikában különösen sok magyar család él, legtöbbjük évekre, vagy még hosszabb időre költözött a tengerentúlra. Számos amerikai kis- és nagyvárosban magyar iskola és óvoda is működik, ahol a kint élő gyerekei hetente-kéthetente egyszer az anyanyelvükön tanulhatnak.

Az iskolák tanárai és vezetői igyekeznek évente találkozni, hogy tapasztalatot cseréljenek, ötleteket, lehetőségeket vitassanak meg, és együtt oldják meg a legnehezebbnek tűnő problémákat.

Idén szeptemberben a 10 éves fennállását ünneplő Boskola (vagyis a Bartók Béla Bostoni Magyar Iskola és Óvoda) szervezte a konferenciát, ahol egybegyűltek a magyar iskolák vezetői. Engem pedig az a megtiszteltetés ért, hogy meghívtak Bostonba, hogy írói és drámapedagógusi minőségemben előadást tartsak – mai magyar irodalomról, a mesék szerepéről, drámajátékokról és egy kicsit a saját írói világomról. A másfél óras délelőtti előadást délután gyakorlati foglalkozással egészítettem ki: drámajátékokat játszottunk, mi felnéztünk, magyarul, gyerekként mulatva, hogy a nagy jókedv közepette mindenki megtapasztalhassa, hogyan is működik és mire használható a tanításban a sok összegyűjtött játék.

A magyar iskolák egytől-egyig a kitaró és önfeláldozó szülői munkának köszönhetik létüket – sok esetben nem is tanárok tanítanak minden osztályban, hanem azok az anyukák, apukák, akik hajlandók bevállalni egy-egy korcsoportot. Az egyik 6-8 fős osztállyal a négygyermekes orvos anyuka foglalkozik, ő tanítja magyarul olvasni, helyesen írni a nebulókat, a másik csoport a közgazdász végzettségű anyukával tanulja a magyar történelmet. Sok gyerek kétnyelvű családból származik, van, aki éppen csak töri a magyart, de ő is ott van, a társaság tagja, vele is foglalkozni kell.

A legnagyobb kérdés: hogyan? Az iskolák zömmel hétvégén tartják a foglalkozásokat, kevés gyereknek van kedve még ilyenkor is tanulni. Nem véletlen, hogy a konferencia egyik fő témája a motiváció volt. Úgy kell gyakorolni a gyerekekkel az anyanyelvi készségeket, úgy kell tanítani a földrajzot, történelmet, hogy az a lehető leghatékonyabb, legérdekesebb, lejjátékosabb legyen. Hogy a gyerekeknek legyen kedvük öt nap tanulás után hétvégén elmenni a magyar iskolába. (Erre is kiválóan alkalmas a drámapedagógia – szinten minden témához, tudásanyaghoz kapcsolhatóak izgalmas, szórakoztató játékok.)

Elképesztő akaraterő munkál a kint élő magyarokban. Számomra ez volt a bostoni utazás egyik legfontosabb tanulsága. Mennyire mást jelent magyarnak lenni Amerikában. Számukra a nyelv és kultúra életben tartása majdnem olyan, mint a köldökzsinór a kisbabáknak. Akinek fontosak a gyökerei, a család otthon maradt tagjai, hogy magyar irodalmat olvashat esténként az ágyban, az mindent megtesz azért, hogy megtartsa és átadja ezt a tudást. Döbbenet tudtam meg a konferencia egyik résztvevőjéről, hogy negyedik generációs magyar. Életében kétszer járt csupán Magyarországon, mégis tökéletes nyelvtudásával vezeti a Cleveland-i iskolát, hogy dédszülei örökségét átadja az unokáinak is.

Hatalmas a kintiek közt az összetartás. A rengeteg közös program, kirándulás, kenu túra, az ünnepek megülése igazi közösséggé kovácsolta a társaságot. A legtöbb városban nagyon aktív a cserkészmozgalom – a magyar cserkészek nagy lelkesedéssel működnek együtt a kinti magyar iskolákkal. Rég tapasztaltam ilyen intenzív egymás felé fordulást, odafigyelést, segíteni akarást, mint a konferencián megjelentek között.

És rég volt már részem olyan szíves vendéglátásban, mint amilyenben a Boskola alapítói részesítettek.

Bár előadóként voltam jelen, mégis sokat tanultam Bostonban – értékrendekről, akaraterőről, közösségi célokról és a barátságról. A konferencia utáni napokat pedig a boldog rácsodálkozás jegyében töltöttem – vendéglátóim jóvoltából először Bostonban, aztán régi New York-i barátaim körében, akiket húsz év után sikerült végre viszontlátnom.

A legnagyobb élmények a konferencián kívül? Például a bostoni kacsatúra. A kétélű turistabusz ugyanis elQször a városon csalinkázik keresztül, de aztán belecsobban a folyóba, ahol hajóként úszik tovább a kikötQ felé. (Ott jártamkor ugyan mindent lezártak a közelítQ hurrikán miatt, amely – szerencsére – Bostonba érve heves éjszakai viharrá szelídült. De azért csobbantunk a Charles Riverbe mi is. Igazán jó móka volt.)

Aztán az óceán. A Cape May nevű nyaralóhelyen a barátaim gyerekeivel hullámlovasokká váltunk, színes szörfdeszkákon nyargaltunk (hason fekve) a hullámok hátán. És persze New York. Brooklyn olyan nekem, mintha a második otthonom lenne. Alig maradt egy napom a városra, de elmetróztam az egykori lkertornyokhoz, hogy megnézzem az újjáépítési munkálatokat, sétáltam a Village-ben, a Broadway-n és az Empire State Building környékén, sQt még a Guggenheim múzeumban is sikerült eltöltenem egy kis időt. Vettem magamnak könyveket is, csak úgy, élvezetbQl, amire régóta vágytam már, és némi „szakirodalmat”: olyan gyerekkönyveket, amiket a kinti iskolás gyerekek ajánlottak a figyelmembe. EzekrQl egyszer talán külön is írok majd élménybeszámolót.

(pagony.hu)